

amplius amoris intus teneor: et nescio
quid id sit: et tñ retinere id semp et nunq̄ p
tere toto nisu laborare. lucratur quodā mo
do delectabiliter anim⁹ ne recedat ab eo qd̄
semp amplecti desiderat: q̄si in illo desideri
oñi omniū finē inuenerit. sū me et ineffabili
ter exultat: et nihil amplius q̄rens. nihil vl
tra appetens: semp sic esse volens. Nūquid
ille est dilectus: Vere ipse est dilectus meus
qui visitare me venit. Non vt totū infūdāt
se intus: sed vt gustandū prebeat se: non vt
impleat desiderii: sed vt trahat affectū. Et
hoc est qd̄ maxime p̄ner ad aram despon
sionis. q̄ ille qui in futuro se tibi videndū
et perpetua possidendū dabit. nūc aliquādo
vt q̄ dulcis sit agnoscas: se tibi gustandū
prebet qui viuit ac regnat etc.

XVI. De sancto fabiano et sebastiano.

Fidei autem in

perpetuū viuent. Sap. v. **F**
Dicit beatus Aug⁹. Iusticia est
virtus generalis coprehendens toti⁹ anie re
ctitudinē: que p̄sistit in dicra ordinatiōe ho
minis ad deū: ad se et ad proximū. Ex q̄ pater
q̄ oñe quod sortit̄ veraciter rōe: boni invir
tute iusticie p̄ner. Et q̄ iusticia est optimū
in merito: iō promittit̄ ei optimū in p̄mio:
sc̄z vita eterna. in tra illud ps. Dñe quis ha
bitabit in tabernaculo tuo etc. vsq̄. qui opa
tur iusticia. Q̄ aut̄ vita eterna sit optimū
in premio: ostendit Bern. sic dicens. Homines
desiderant aurū et argentū: sup̄ omnia autez
desiderant vitā. Omnia enim q̄ sunt: nat
urali desiderio vitā cupiūt. Q̄ si vitā hanc
m̄p̄ oia desiderat. q̄nto desiderio amplecten
da est vita beata: in q̄ nulli⁹ rei ē penuria in
eternū. Ad quā vitā eternā per meritum iu
sticie puenit: sicut p̄r in verbo p̄posito. Iu
sti in perpetuū viuent etc. ac si dicatur. Qui
vitā eternā que est sūmū bonū desiderat:
fiat iustus: q̄ ad hanc solū p̄ iusticiā pueni
tur: qd̄ p̄siderantes gloriosi isti martires iu
sticiam ad deū: ad se et ad proximū strenue
querēbant: dantes deo sincerā charitatem:
sibi durā et amarā penalitatē: primo veri
tatem: ostendendo ei verbo et exemplo viā
veritatis: et hęc p̄ memoria sc̄tōz: dātes alijs

occasione diffusius loquēdi dicta sufficiant
Verbi p̄positū prout n̄e edificationi expe
dit: q̄ntū dñs dederit exponentes. In quibz
duo intelligimus: sc̄z meritū et premium.
Meritū in eo qd̄ dicit̄ iusti. premium in eo qd̄
subiūgit in perpetuum viuent. Sed q̄ p̄m
gregoriū nemo infima desrens repente fit
sūmus. sed velut quibusdā ascensorijs gra
dibus p̄ incrementa p̄fectuū quorū die pue
nitur quousq̄ tandē aliq̄n ad perfectōis cel
situdinē assurgam⁹. **I**deo sciendū
q̄ ad perfectōnē iusticie attingendā septēz
gradibz puenimus: sc̄z fidei assertionē. spei
erectionē. fidei p̄fessione. strenua exercitati
one. elemosinarū largitione. mandatorū exe
cutione. iusticie opatione. **H**ec per ordinez
p̄sequētes primo dicim⁹ q̄ iusti erimus p̄
vere fidei assertionē. Notabiliter aut̄ vere fi
dei dicimus ad excludendū fidem mortuā
siue fictā. Fidem aut̄ mortuā dicim⁹ illam:
que fidei opa nō adiungit. dicente Jaco. ij.
Quid prodest si fidez quis dicat se habere:
opera aut̄ nō habet. Nunquid fides poterit
saluare eū: nā et demones credit et tremi
scunt. Sicut em̄ corpus sine spiritu mortu
um est: ita et fides sine opibus mortua est.
Hinc gregorius. Fidei nostre veritatem in
vite nostre p̄sideratiōe debemus agnoscere
Tunc enim vere fideles sumus si quod ver
bis p̄mittimus opibus adimplem⁹. Fictā
etiā fidem illā dicim⁹: que et si opa habeat:
charitatem tñ nō adiūgit. Illud em̄ fictam
dicim⁹ qd̄ apparet et nō existit. Illam ḡ fidē
fictam dicim⁹ q̄ per fidei assertionē et opati
onem apparet: sed p̄ dilectionem non existit
oportet ergo fidem verā et viuā per dilecti
onē et operationē p̄ter et assertionē existere:
que duo tangit ap̄ls ad Gal. v. cum dicit.
Neq̄ circūcisio aliquid valet neq̄ p̄puci
um: sed fides q̄ dilectionē operat̄. Per talē
enim fidez x̄ps habitat in cordibz nr̄is. ex cu
ius p̄ntia erimus statim iusti. Q̄ aut̄ per ta
lem fidē iusticiā p̄sequimur scripturarū testi
monio attestatur. Dicit em̄ Gen. xx. Credi
dit abraam deo et reputatū est ei ad iusticiā
Item abachuc. ij. Iustus ex fide sua viuit.
et paulus Ro. i. et ad Hebr. x. Iustus me⁹
ex fide viuit. Verū q̄ talis nō frustra credit

Sermo

sed erigit hominē ad sperandū: ideovt iust?
ex fide iustificetur ad huc vltimū pcedatur.
2 **S**ecūdo ergo iusti erimus ex nostre spei
erectione: spem nrām ad deū fiducialiter eri
gentes. quā vt potenter possim⁹ erigere tria
debemus deuote p̄siderare scz promittentis
veritatē: volentis caritatem: et omnipotentis
facilitatem. hoc tria si deuote p̄siderabimus
spem nrām ad deū erigunt supra modum.
Hanc nrām spem conabat erigere **Ben-**
cū dicebat. **S**i decreuerit deus saluare nos
continuo liberabimur si viuificare voluerit
vita in voluntate ei⁹ est si premia eterna lar
gi licet ei qd vult facere. et subiūgit predi
ca tria dicēs. **Q**uādo em̄ speranti in se po
test deesse illa veritas tam veraciter promit
tens. illa caritas tam dulciter stringens. il
la maiestas tam potenter soluens. que raro
affectu rogat in se sperari. q̄ autē talis spes
constituar iustū siue iusticia tribuat dicitur
puer. xvij. **I**ustus vt leo p̄fidit. **T**alis em̄
fortis spes hōiem facit fortissimum nihil ti
mens nihil metuens sicut leo: qui ad nulli
us pauebit occursum vt dicit ibidez. sic hō
mo qui totā spem suā in deū posuit nihil ti
met. **T**ertio amplius iustificabimur p̄ fide
lem p̄fessionē accusantes nos super om̄i in
iusticia: quā meminimus nos p̄mississe. **I**n
eo autē q̄ nrām iniusticiā accusamus dispi
centes nobis mēp̄is: in hoc iam iusti appa
rebimus corā deo. **N**az ac **S**anti iniusticia
remititur: illa autē iniusticia dimissa statim
iusticia subornatur. qz nō est mediū ponere
inter illa. **D** autē p̄fessio iustū constituit dī
citur puer. xxiij. **I**ustus prior accusator est
sui. **A** **E**st autē triplex p̄fessio. mētalis.
sacramentalis et generalis. **M**entalis quā
do p̄puncti interius humili recognitōe deo
mentaliter p̄fitemur. de q̄ dicit in ps. **D**ixi
confitebor aduersum rē. et illud. **C**ogitatio
hominis p̄fitebit tibi. **S**acramentalis illa
dicit que per xp̄m instituta et p̄ ap̄los p̄mul
gata est q̄ consueto vsu sacerdotibz clauem
habentibz fm̄ morem ecclesie p̄fitemur. **D**e
qua **Leui. xij.** **P**laga lepre si fuerit in hōie
adducetur ad sacerdotē. **E**spertius autē in no
ua lege **Matth. x.** cū cuidam leproso mūda
to dixit iesus. **V**ade ostende te sacerdotibus

hinc. **i. Johan. i.** **S**i p̄fiteamur peccata nrā
fidelis est deus et iustus vt remittat nobis
peccata nostra. **G**eneralis dicit que in arti
culo necessitatis fieri potest cuiuslibet xp̄iano.
de q̄ dicit **Aug.** **L**anta est virtus p̄fessiois.
vt si deest sacerdos in articulo necessitatis:
confitens habens desiderū p̄fendi potest
cuiuslibet p̄fiteri. **V**erū quia nō valet p̄fessio
nisi satisfactio subiūgatur. **Q**uarto iusticiā
p̄sequimur per strenuā opationem: exerce
tes nos fideliter in om̄i genere boni per que
speramus nos deo posse placere. **D**ec autē
iusticia necessario iūgitur ad predica. quia
nec fides nec spes nec cōfessio quicqz p̄derit
nisi opa adiungant. maxime si ad huiusmo
di exercitia ip̄s accesserit oportunū. **S**
Dec autē opera in triplici genere exercentur
nec extra illa aliqd exercitiū potest esse: scilicet
cogitandē locutionē et opationē. et in his
occurrit tibi campus lassissimus spaciandi.
In cogitatione q̄ cogita tua defectuosa. dei
beneficia copiosa. mūdi rufosa. dei magna
lia gloriosa. et ex his nrā deuotio excitat. sine
qua opa nostra parum valent. et ideo hortat
tur nos apostolus. **i. Tim. iij.** **E**xerce te
ad pietatem: hoc est ad deuotionem interio
rem. quia exercitatio corporalis ad modicū
vtilis est. subaudi sine interiori deuotione.
dicit enim **D**ugo de sancto victore. **V**isibi
lis actio quasi corpus est. deuotio vero qua
si anima. et sicut corpus sine anima mortuū
est: sic actio sine deuotione: et sicut anima cor
pus viuificat: sic deuotio actionem. **S**imi
liter exerceamus nos in locutione loquētes
proximis vtilia dei magnalia econtra caue
res vana et seuerilia. **Ad** quod hortat nos
apostolus **Col. iij.** **S**ermo vester semp in
grana sale sit conditus: vt sciatis quomo
do oporteat vos vnicuiqz respondere. **S**ic
etiam opera nostra tripliciter faciamus. sci
licet cum diligentia. sapientia. frequentia si
cut in alijs sermonibz est expressum. de qui
bus operibus cum eorum diligentia. item
dicit apostolus **Col. v.** vt supra. **Q**uodcumqz
facitis ex animo operamini sicut deo et non
hominibus. scientes q̄ a deo recipietis re
tributionem. **D** autem iusticiam ex his cō
sequamur dicitur **Ecclesi. xxx.** **I**ustus cor

suum tradet ad vigilandum diluculo ad do-
 minum qui fecit illi. quod serpones Bern. vi-
 ci. Vigilemus sup opera nostra ne vel ob-
 mittamus quod preceptum est: vel qd probi-
 bium faciamus. Vigilemus etiā super vba
 nostra ne vel in eis dei offendere vel proxi-
 mo nocere contingat. Similiter sup cor no-
 strum est precipue vigilandū. quod scdum
 sapientem omni custodia est seruandū. quo-
 nam ab ipso vita procedit. Quinto iusticiā
 consequimur ex mandatorum dei opatione: vt
 si omnibz bonis intendere nō possumus sal-
 tem ea que magis vrgent et omnino necessa-
 ria seruire faciamus: et ad hoc merebimur dici
 iusti. Sic em. ij. Mach. ix. dicit. Iustus est
 subditum esse deo: vt qd ipse precipit subdi-
 ti faciamus. **S**unt autē tres cause
 ppter quas mandatis dei est fideliter inten-
 dendum. scz ppter presentis pps quietatio-
 nem. inferni euasionem. regni adeptionem.
De primo dicit Esa. xliij. Annā attendit
 ser ad mandata mea facta fuisset sicut flu-
 men pax tua intendens de illa pace que est
 vnanimis susceptio emergentiu in tempo-
 re: quā nullus habere poterit nisi sanctus.
 de scdo dicit puer. xvij. Qui custodit mā-
 datum custodit animā suā: scz ab inferno-
 re terro dicit Mach. ix. Si vis vitā in-
 gredi serua mandata. **S**i mandatorum ob-
 seruatio ppter eoz multitudinē cuiqz nimis
 difficilis videatur. ecce et in hoc prouidit no-
 bis deus vt obstruatur os loquentiu iniqz:
 et fiat mūdus omnis subditus deo dans vnū
 mandatum caritatem videlicet: in quo oīa
 alia includuntur: dicitē aplo ad Gal. **D**is
 legem vno pncipio instauratur scz dilige pro-
 ximum tuū: et iterū plenitudo legis est cari-
 tatis legē continens et pphetas. quāz si solum
 seruabimus omnia sunt seruata. Verum quia
 difficile est vt mandata omnia obseruentur. tū-
 est vt qd in illis minus agit elemosinis sup-
 pleat. **S**exto ergo iusticia acquirit elemoli-
 narum largitione. Iustum quippe est vt ra-
 tione a finitatis q inter nos et proximos no-
 stros cadit: vt is qui abundat ei subueniat
 qui nō habet. **Q**ui g hanc exercet iusticiā iu-
 stus erit. hinc puer. xij. **Q**ui negligit dam-
 num ppter amicū iustus est. qui em sibi dā-

num facit vt proximo indigenti subueniat
 iustus est. hinc iterum **P**roverbiorum. xxi.
Qui iustus est tribuit et nō cessat. et iterū ibi
 dem. xxix. Iustus nouit cām pauperum.
Propterea ergo largitioni elemosinarū deo
 nus intendamus: tria bona q ex elemosina no-
 bis eueniūt attendamus. **T**ollit em a nobis
 damnationē delictoz: facit purgationem et
 eternam meret gloriacionē. quod in vna
 sentētia expresse legim. **L**eb. iij. **E**lemo-
 sina ab omni peccato et a morte liberat: et ipsa
 est q purgat peccata: et subdit nō longe post
 et facit inuenire misericordiā et vitam eternā
In quibz verbis predicta tria lucide expri-
 muntur. **S**e primo iusti denominatiue a iu-
 sticia nominantur vt veraciter dicatur iusti qui
 iusticiam opantur: quia sicut albus ab albe-
 dine. niger a nigredine: sic iustus a iusticia
 nominatur hinc. i. **J**ob. iij. **Q**ui facit iusti-
 ciam iustus est. **V**erū cum sicut Bern. **I**usti-
 cia sit virtus reddens vnicuiqz quod suum
 est. hoc fac reddendo inferiori equali et supe-
 riori vnicuiqz qd suū est et eris iusticie obse-
 uator. **D**ea ergo tibi tanqz inferiori veraz co-
 gnitionem. eqli id est. primo dilectionem. su-
 periori. i. deo subiectionē. **P**rimo dem? no-
 bis veram cognitionem vt nosmetipsos veraci-
 ter agnoscamus: quia nemo (vt ait Bern.)
 absqz cognitione sui saluabit. et alibi idē d.
 cit: qd hoc puerbiū. homo scito teipm. dicit
 e celo cecidisse. **A**nimum em omnis salutis e-
 grante agnitione nostri est. **S**ecdo demus pri-
 mo dilectionē que a deo necessaria est vt ca-
 dat etiā sub precepto: qz nec deus reputat
 se diligi nisi ppter eū ec. pri? diligat. **T**ertio
 subiectionē humilimā: dem? deo: qd ex oī
 debito iustissimū est. de q ps. **S**ubdit? esto
 dño et ora eum. item **E**cclē. li. **S**ubijcite col-
 lum vestrū iugo eius. **H**is septē particula-
 ribz iusticijs paulatim de die in diem a no-
 bis exaurimus iniusticiā quousqz tandem
 aliquā tota exalata pfecta iusticia subintra-
 bit: et hoc est qd dicit ps. **E**xeratus sum et
 defecit paulisper spūs me? qd exponēs gre-
 dit. **Q**uid est qd dicit spiritus meus nisi
 spiritus elationis et spiritus iniusticie: qui
 quanto quondie in nobis deficit: tanto spi-
 ritus dei in nobis proficit et.

XVII. De sancto Vincencio.

Siquis vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. **Matth. xvi. et Lu. ix.** **E**t dicit apostolus Iohannes. **Voluntarie peccanti iam non relinquit hostiam pro peccato: nisi quia non illi de novo crucifigitur Christus: non complantat iterum similitudinem mortis eius per baptismum sed propria iam ab eo lacrimatur unde exigitur propria baiolare crucem. propria mortificare membra: eo quod sola sancti ad eum Christi tribulatio purgat quos peraminavit prevaricatio sola prioris ad eum. ubi ergo propria macula fuerit. propria purgatio iure requiritur: non quod propria cuiusque satisfactio sufficere possit. Quid enim est vniuersa penitentia nostra: nisi quod non compariamur omnino nisi possumus pregnare. et tunc quod in nobis minus est ipse supplet. modicum tamen id quod cuiusque est: non pariter reservari sed vult deus: ut qui sponte membra nostra redimus arma iniquitati et peccatis. sponte etiam pariamur ut per propriam passionem diluamus quod voluntarie est commissum. Fuit ergo pia iusticia ut quod ex alieno peccato scilicet originali obligati fuimus. ex aliena etiam pena absolueremur: sed qui propria mala committit iustus est ut per propriam penam diluat et emendet: et sic apostolum omnes peccauerunt et indigent gratia dei. necesse est ut qui post propria commissa deum sequi volunt propriam tollant crucem: et sic sequatur deus: et hoc est quod dicit veritas in verbo proposito. **S**i quis vult venire ad eum. ac si dicat. **S**i quis est de numero eorum qui peccata propria commiserunt et ducti penitentia volunt venire post me necesse est ut tales tollant crucem suam et sequantur me. **I**n quibus verbis quatuor intelligimus: scilicet humani arbitrii libertatem. diuini exempli nobilitatem. proprii meriti sublimitatem. eterni premii securitatem. **P**rimum ibi. si quis vult venire post me. secundum ibi. abneget semetipsum. tertium ibi. et tollat crucem suam. quartum ibi. et sequatur me. **I**n primo membro adhuc tria intelligimus: scilicet dei largitatem. hominum libertatem. venientium paucitatem. **P**rimum ibi. si quis. secundum ibi. vult. tertium ibi. venire post me. **H**ec omnia per ordinem exponentes**

primo dicimus quod in hoc nomine distribuimus quod dei intelligimus largitatem qui omnibus se offert nulli se denegans. ut sit sensus. **S**i quis. id est quicumque cupit non denegat illi benigne occurrit ad gratiam offerendam. quod tam per figuram quam per scripturam possumus declarare. **P**er figuram quod incarnatus pro nobis semper in medio inuenit: ad insinuandum quod omnibus se exhibeat. **Q**uoniam natus in medio in medio aialium ponitur et in medio templi offertur. iuuenis in medio doctorum inuenitur. in medio latronum crucifigitur. resurgens a mortuis in medio discipulorum apparuit. quod totum factum est ad insinuandum quod omnibus se exhibeat. **H**oc etiam per parabola possumus per scripturam dicere. **L**eui xxvi. **D**ona tabernaculum in medio vestri et non abijciet vos anima mea scilicet quantum in me est. idem dicit deuteronomio. **D**ominus deus vestri in medio vestri. hinc **A**ctuum. **x.** dixit petrus. **I**n veritate cooperi. quod non est personarum acceptor deus: sed in omni genere qui timet deum et operatur iustitiam acceptus est illi. in quibus omnibus dei agnoscimus largitatem. **S**ecundo in hoc verbo vult intelligimus humani arbitrii libertatem: per quam homo dignificatus est super ceteras creaturas. quod libertas id est data est: ut si volens bonum eligat digne remuneretur cum possit malum. si vero volens malum eligat digne puniatur cum possit bonum. **D**e quibus libertate dicit apostolus **Gal.** **H**os in libertatem vocati estis: tamen ne detis eam in occasionem carnis. quod exponens **Bern.** dicit. **H**ec est libertas qua nos christus liberavit ut nulla penitus creatura alia atterere nos ab eo aut violenter auertere possit. sola illius nostra desistere possumus voluntate. et erit forsitan peccatum in foribus sed appetitus eius sub eo est. tamen a perire recusat. renuat commiserere. et sic in his que dicta sunt declaramus humani arbitrii libertatem que est partem rationis membrum et subordinationis secundum. **T**ertio in hoc verbo venire post me. vult intelligimus paucitatem. licet enim facultas veniendi ad regnum celorum data sit omnibus sicut in euangelica patet parabola in qua omnes ad nuptias sunt vocati: pauci tamen venire dignantur: excusationis verba nuncios invidentes. quia a propria cupiditate abstracti et illi